

har ført mig ind paa, at det var af honnet Ambition, at Købstæderne vilde efterligne Kjøbenhavn i det Stykke. Jeg finder ingen Grund til at gøre det, men skal ikke udtale mig videre derom.

Saa er der endelig Spørgsmaalet om Konsulenten. Det undrer mig ogsaa noget, at han gaar igen paa dette Lovforslag. Naar den højtaerede Kirkeminister har Landets 7 Bisper og Provster og alle de Sognepræster, der sidde i Skolekommissionerne, og det er de fleste, til at undersøge Skoleforholdene paa nært Hold, kan jeg ikke forstaa, at han ikke derigennem skulde kunne faa alle de nødvendige Oplysninger. Et andet Spørgsmaal er det, om der trænges til en Embedsmand mere i selve Kirkeministeriet, det ved jeg ikke; men naar netop Navnet Konsulent bruges, mener jeg, at det nærmest er Hensigten ved Hjælp af ham at skaffe Oplysninger ind til Ministeren. Og det tror jeg ikke, vi behøve, naar vi have et saa mangtalligt Tilsyn, som vi have. Jeg vilde have kunnet forstaa det, hvis der her i Lovforslaget var foreslaaet, at vi skulde gaa til et andet Skoletilsyn end det nuværende saakaldte gejstlige Tilsyn og antage Skoleinspektører. Saa kunde jeg forstaa, at der var Forslag fremme om at faa et Hoved over alle de andre Hoveder, som hele dette Tilsyn kunde overdrages. Det er jo sikkert nok, at det er en af de Plager, vi lide under her i Landet, at vi have saa grumme mange Tilsynsmænd paa alle Omraader. Det er i og for sig haardt nok, at hver Gang en Skolelærer efter dette Lovforslag skal have Lønningstillæg, skal han, dersom der sker Indsigelse derimod, have Bud til Ministeren om at rykke op; det er en Mistillid til Skolelærerne. Det er haardt nok, men de mange Tilsynsmænd sværmer jeg ikke for at faa flere af. Det kommer i Virkeligheden til at se ud, som om Skolelærerne vare saa tilbøjelige til at drive Tiden bort, at man skulde passe paa at se dem særlig paa Fingrene, eller som om der var saa liden Sans for Oplysning i Befolkningen — den kan for Resten mange Steder være lille nok — at man behøvede, hvad jeg ikke tror, at have Tilsynsmænd til at gaa og passe paa Kommunalraadene eller Skolekommissionerne.

Jeg har kun villet røre ved Hovedpunkterne, baade dem, jeg fandt gode og mindre gode, og dem, jeg finder slette, og skal indskrænke mig dertil under den Forudsætning, at vi faa nedsat et Udvalg, hvor Sagen kan forhandles videre.

J. Pedersen: Skønt jeg er enig med det ærede Medlem, som nu satte sig, deri, at der i det foreliggende Forslag findes Ting, som burde være udeladte, og som ganske sikkert ogsaa i den foreliggende Skikkelse vilde vise sig uigenneførlige, og at der paa den anden Side ogsaa er Ting i det, som har berettiget Krav paa at komme med, tror jeg dog at turde udtale min Anerkendelse af, at den ærede Kultusminister, naar han overhovedet har ment at burde tage sit Udgangspunkt fra Landstingets Arbejde i denne Sag, dog ikke har taget sit Udgangspunkt fra det Udvalgsarbejde, der forelaa i Fjor, men derimod er vendt tilbage til Forslag fra i Forfjor, idet jeg har den Opfattelse, at hvis man overhovedet skal kunne komme til et Resultat i denne vanskelige Sag, maa man vende tilbage til Forslag, der i højeste Grad allermost nærme sig til det af Folketinget vedtagne. Jeg tror, at det vil være haabløst at forsøge paa en saadan fuldstændig Omdannelse af Forslaget som den, der var tilsigtet ved Udvalgsforslaget i Fjor. Det kan være meget rigtigt, som den ærede første Taler sagde, at selv om man her havde noget, der var godt, var der Anledning til at overveje, om man ikke kunde finde noget endnu bedre, men der er jo noget, der hedder, at det bedste undertiden er det godes værste Fjende, og skulde det blive Resultatet af meget grundige Overvejelser og meget stor Velvilje over for denne Sag, at man kom til noget, som slet ikke kunde føres igennem, saa havde man dog gjort Sagen en daarlig Tjeneste.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa de Punkter i Forslaget, som jeg mener nødvendigvis maa forandres, dersom Forslaget skal kunne føres igennem. Jeg er enig med den ærede sidste Taler i, at Kaldesspørgsmaalet som det foreligger, er en sort Plet, men jeg har den Opfattelse, at denne Plet, denne Knude vil man vistnok kunne komme over, dersom man i øvrigt kan enes om Forslagets andre Bestemmelser. Den ærede Ministers Udtalelser ved Forslagets Forelæggelse forekom mig at tyde paa, at der fra hans Side vil blive gjort, hvad der kan gøres for i den Henseende at komme til Forstaaelse med det andet Ting, og fra det andet Tings Side har man tidligere vist sig villig til, naar ikke andet kunde naas, da at blive ved det bestaaende, selv om det bestaaende maa siges ikke at være synderlig godt, i hvert Fald ikke saaledes som det prakti-